

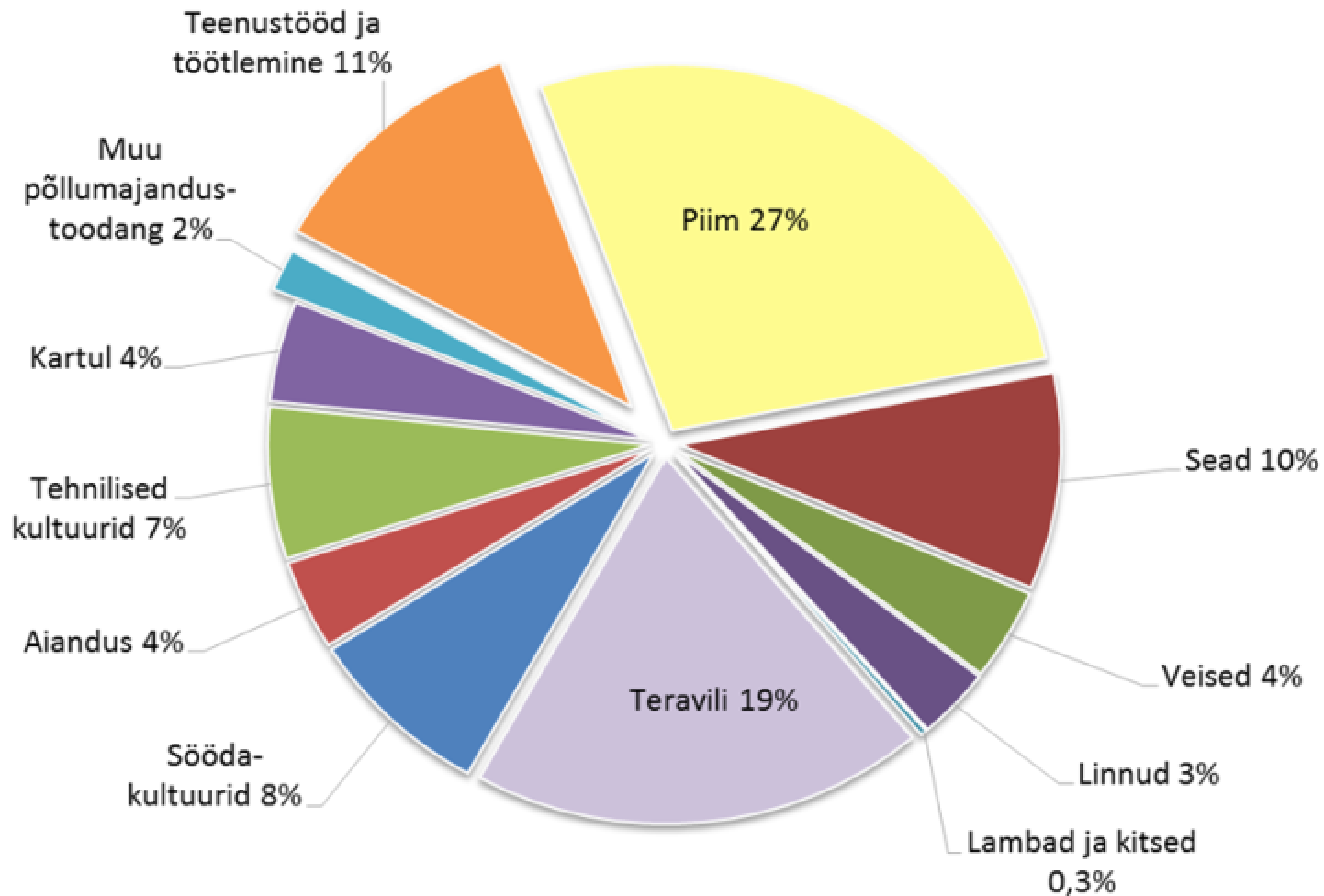
MAAELUMINISTEERIUM

Maaelu arengukava 2014- 2020 aiandusmeetmete käivitumisest

Marko Gorban
Maaeluministeerium

Aiandusfoorum 2016

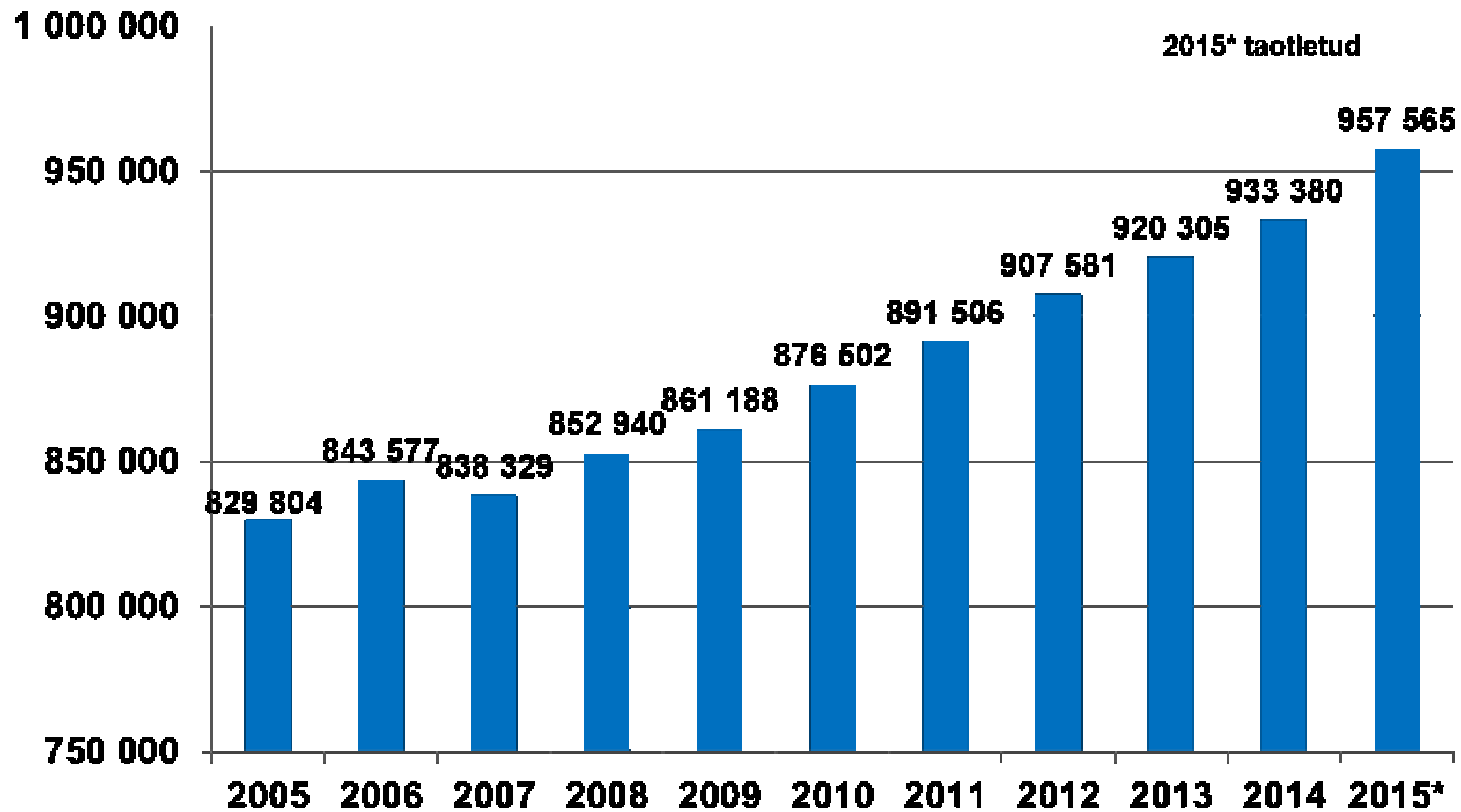
Põllumajanduse majandusharu toodangu struktuur

Poliitika fookus aastani 2020

- Soovime, et põllumajandusmaa oleks aktiivses põllumajanduslikus kasutuses
- Soovime, et säiliks põllumajandustootmise mitmekesine struktuur, sh peretalud. Soovime toetustega kaasa aidata sellele, et igas peretalus oleks vähemalt üks tasustatud töökoht
- **Eelisarendame aiandussektorit ja teisi põllumajandustootmise valdkondi, kus isevarustatuse tase on madal**
- Soovime, et suureneks kõigi põllumeeste konkurentsivõime toidutarneahelas
- Pöörame erilist tähelepanu ühistegevusele ja teistele koostöövormidele
- Edendame kohalikku arengut ja toetame maettevõtlust
- Toetame kohaliku toiduga seotud tegevusi
- Hoiaime keskkonda
- Pöörame suuremat tähelepanu teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile

Ühtse pindalatoetuse kindlaksmääratud kogupindala, ha

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus

Toetust makstakse taotlejale vähemalt 1 ha toetusõiguslike põllumajanduskultuuride kasvupinna kohta

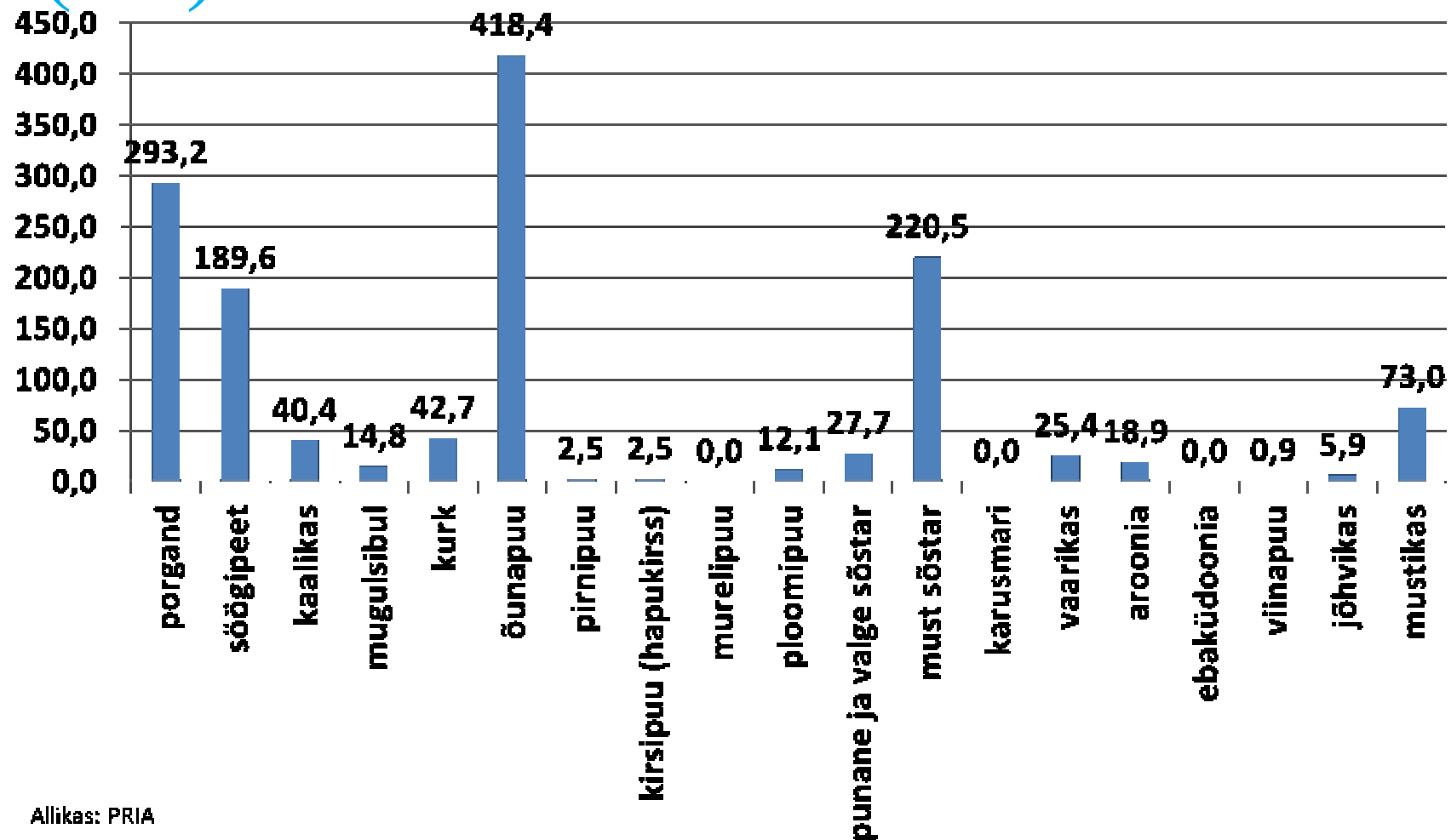
Kuna toetust saab maksta raskuses olevale sektorile ning nendele põllumajanduskultuuridele, mille osas on olnud kasvupinna langus, siis on määrusega kehtestatud toetusõiguslikud põllumajanduskultuurid, milleks on porgand, söögipeet, kaalikas, sibul, kurk, õunapuu, pirnipuu, kirsipuu, murelipuu, ploomipuu, kreegipuu, haraline ploomipuu (alõtša), punane sõstar, valge sõstar, must sõstar, karusmari, vaarikas, aroonia, ebaküdoonia, viinapuu, kultuurjõhvikas, kultuurmustikas

Toetuse taotleja peab täitma otsetoetuste minimaalseid nõudeid ehk vastama aktiivse tootja mõistele ja hooldama maad vastavalt nõuetele. St põllumajanduskultuur peab olema istutatud 15. juuniks, reavahed peavad olema hooldatud (niidetud)

Viljapuudele ja marjapõõsastele on kehtestatud minimaalne istikute arv hektari kohta

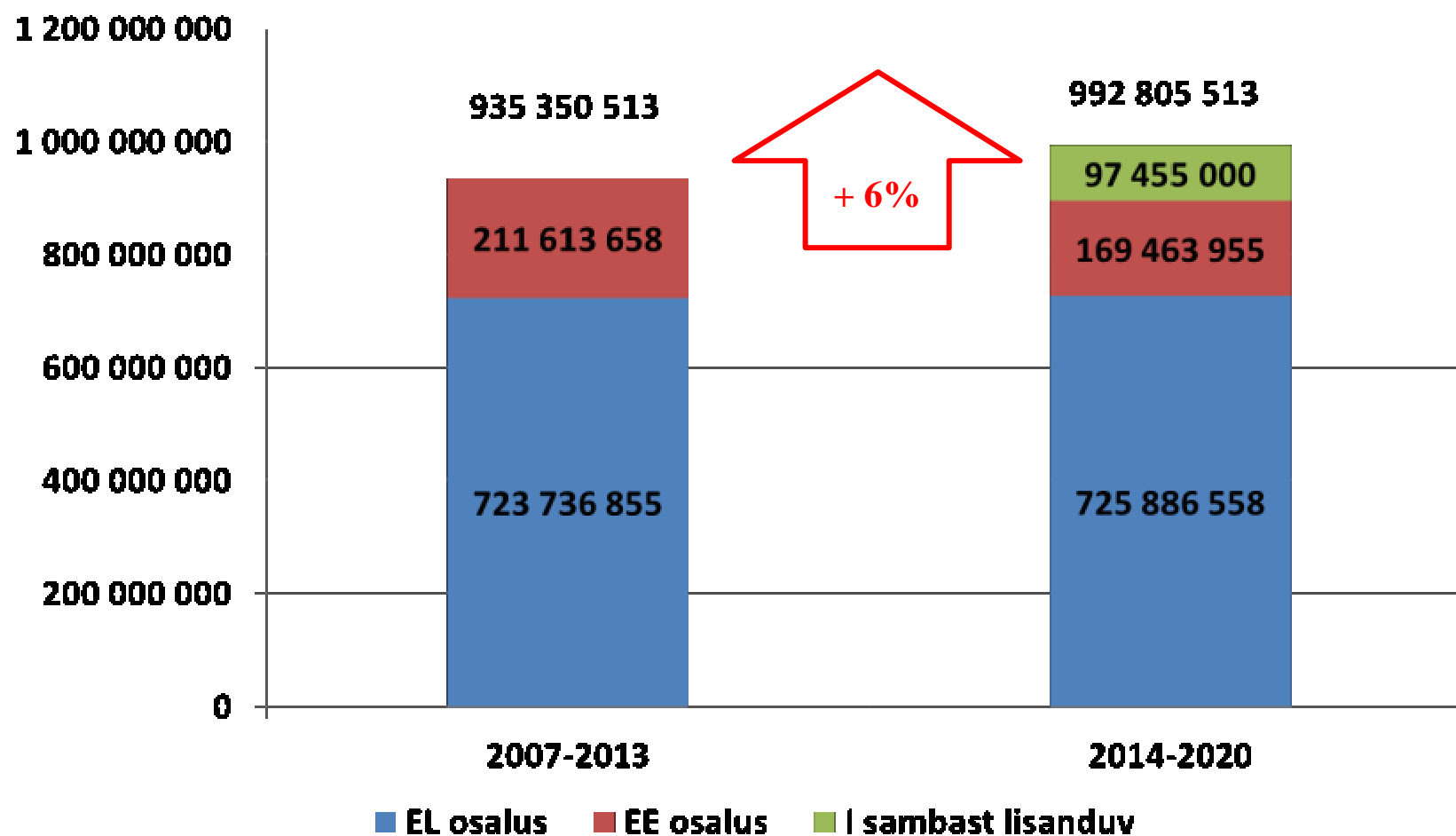
2015. aastal määrati toetust 138 taotlejale 1375 hektari kohta, ühikumäär hektari kohta oli 572,86 eurot. Eelarve 807 000 eurot
aasta kohta

2015. aastal taotletud PKV kasvatamise otsetoetuse pinnad (ha)

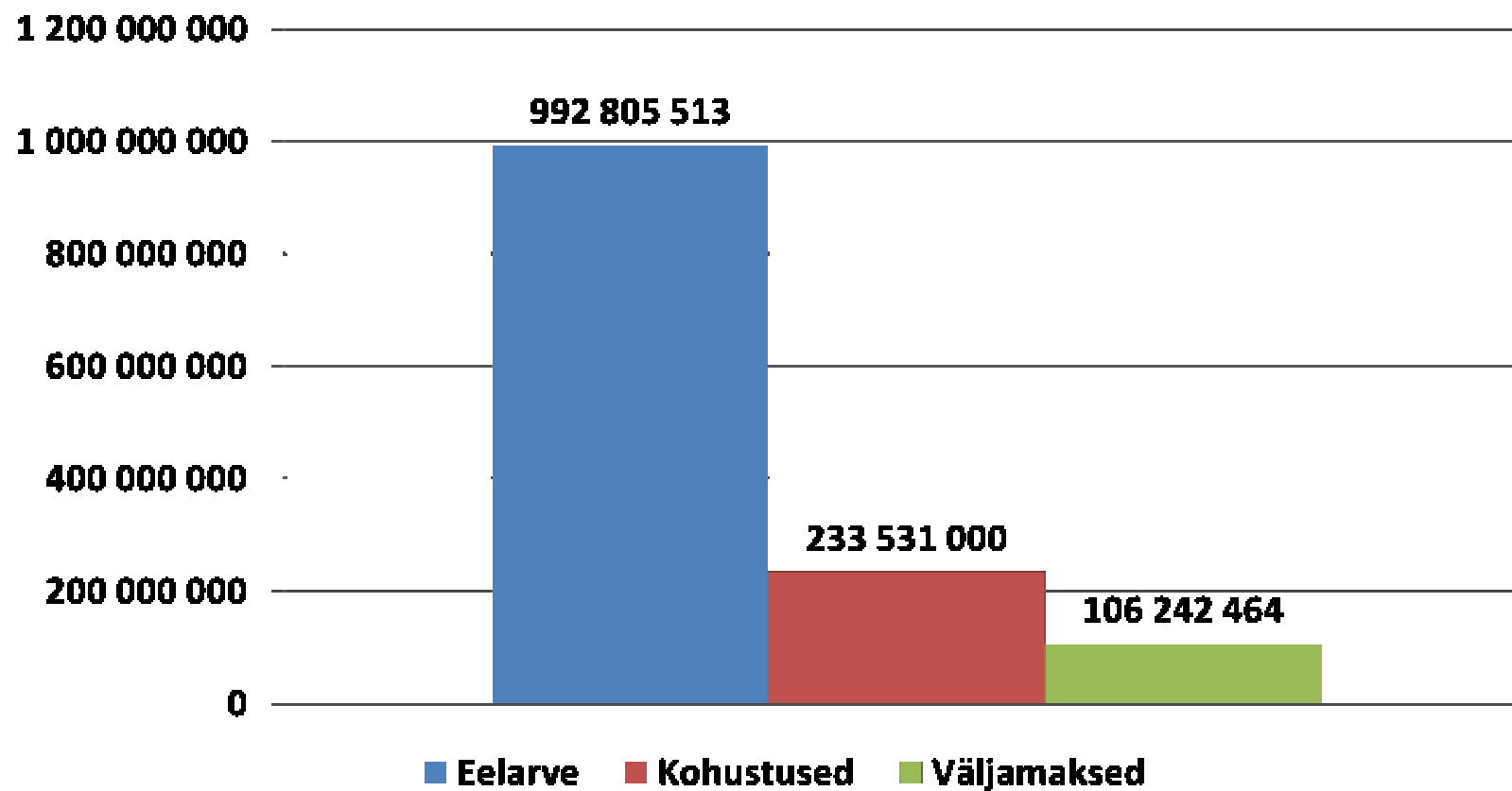

Allikas: PRIA

MAK 2014-2020 eelarve

MAK 2014-2020 käivitumine

Maaelu arengukava 2014-2020: meetmed

1. Teadmussiire ja teavitus
2. Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused
3. Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad
4. Investeeringud materiaalsesse varasse:
  - 4.1 Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks
  - 4.2 Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks
  - 4.3 Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid
  - 4.4 Kiviaia taastamise toetus
6. Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng:
  - 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine
  - 6.3 Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine
  - 6.4 Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas
8. Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse
9. Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine
10. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede
  - 10.1.1 Keskkonnasõbraliku majandamise toetus
  - 10.1.2 Piirkondlik veekaitse toetus
  - 10.1.3 Piirkondlik mullakaitse toetus
  - 10.1.4 Keskkonnasõbraliku aianduse toetus
  - 10.1.5 Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus
  - 10.1.6 Ohustatud tõugu looma pidamise toetus
  - 10.1.7 Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus
11. Mahepõllumajandus
12. Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused:
  - 12.1 Natura 2000 toetus põllumajandusmaale
  - 12.2 Natura 2000 toetus erametsamaale
14. Loomade heaolu
16. Koostöö
  - 16.1 Innovatsiooniklaster
  - 16.2 Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine
  - 16.4 Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine
19. Toetus LEADERi kohalikuks arenguks (CLLD)

MAK 2014-2020 võimalused: inimressurs, teadus ja arendustegevus

- Inimressurs
  - Teadmussiirde meetmes on aiandussektori jaoks ette nähtud eraldiseisev pikaajaline programm
- Teadus- ja arendustegevus
  - Koostöömeetmes on innovatsiooniklastri toetust võimalik saada aiandussaaduste tootmise ja töötlemise valdkonnas

Aianduse pikaajaline programm

- **Eesmärk** on tõsta aiandussektoris tegelevate ettevõtjate ja töötajate teadmiste taset ning seeläbi suurendada nende konkurentsivõimet
- Teemavaldkonnad – tutvustatakse **olemasolevaid ja uusi tehnoloogiaid ning innovaatilisi lahendusi** aianduskultuuride viljelemisel avamaal ja kasvuhoones, **lisandväärtuse loomise ja tootearenduse** võimaluste tutvustamine, **müügiedendus- ja finantsalased** teadmised
- Tegevused – **täienduskoolituste korraldamine, käsiraamatute koostamine, infopäevade korraldamine, konverentside korraldamine, teabematerjalide koostamine ning levitamine, õpiringide korraldamine, esitlustegevuste korraldamine ja esitlemise jaoks vajalikud investeeringud**
- Programmi elluviija – **vähemalt 3 aastat aianduse alase teadus- ja teavitustöö kogemust**. Programmi elluviija võib kaasata teisi aianduse valdkonnas tegutsevaid partnereid ja organisatsioone
- Eelarve – **800 000 eurot**

Koostöö

- **Eesmärk** on põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise ning erametsanduse jätkusuutlikkuse suurendamine ning innovatsiooni kiirendamine nimetatud sektorites
- Sihtgrupp – **ettevõtjad (põllumajandustootjad, toidutöötledajad), ettevõtjate vaheline koostöö, innovatsiooni klastrid**
- Toetatakse **teadus- ja arendustegevust, lühikese tarneahela ja otseturustusega seotud tegevusi ning innovatsiooni klastreid**
- Toetussumma teadus- ja arendustegevuse puhul on kuni **350 000 eurot**, lühikese tarneahela ja otseturustuse puhul kuni **200 000 eurot**, innovatsiooni klastrite puhul **800 000 eurot**

MAK 2014-2020 võimalused: ühistegevus

- Aiandussektori puhul on oluline senisest enam kasutada ühistegevuse ja toodangu (ühise) väärimdamise võimalusi
- Maaelu arengukava pakub selleks mitmeid võimalusi, nt läbi kvaliteedikavade, tootjarühmade loomise, lühikese tarneahela ning töötlemise investeeringute

Tootjarühmade loomine

- **Eesmärk** on põllumajandustootjate ja erametsaomanike konkurentsivõime tõstmine ja turujõu suurendamine läbi nende ühise majandustegevuse edendamise
- Sihtgrupp – **põllumajandustootjaid ühendavad tootjarühmad**, erametsaomanikke ühendavad tootjarühmad
- Toetatakse tegevusi, mis on seotud **tootjarühma loomise ja arendamisega**
- Toetust antakse kindlasummalise toetusena iga-aastaste osamaksete teel. Toetust saab taotleda viie aasta jooksul kokku kuni **470 000 eurot**

MAK 2014-2020 võimalused: investeringud

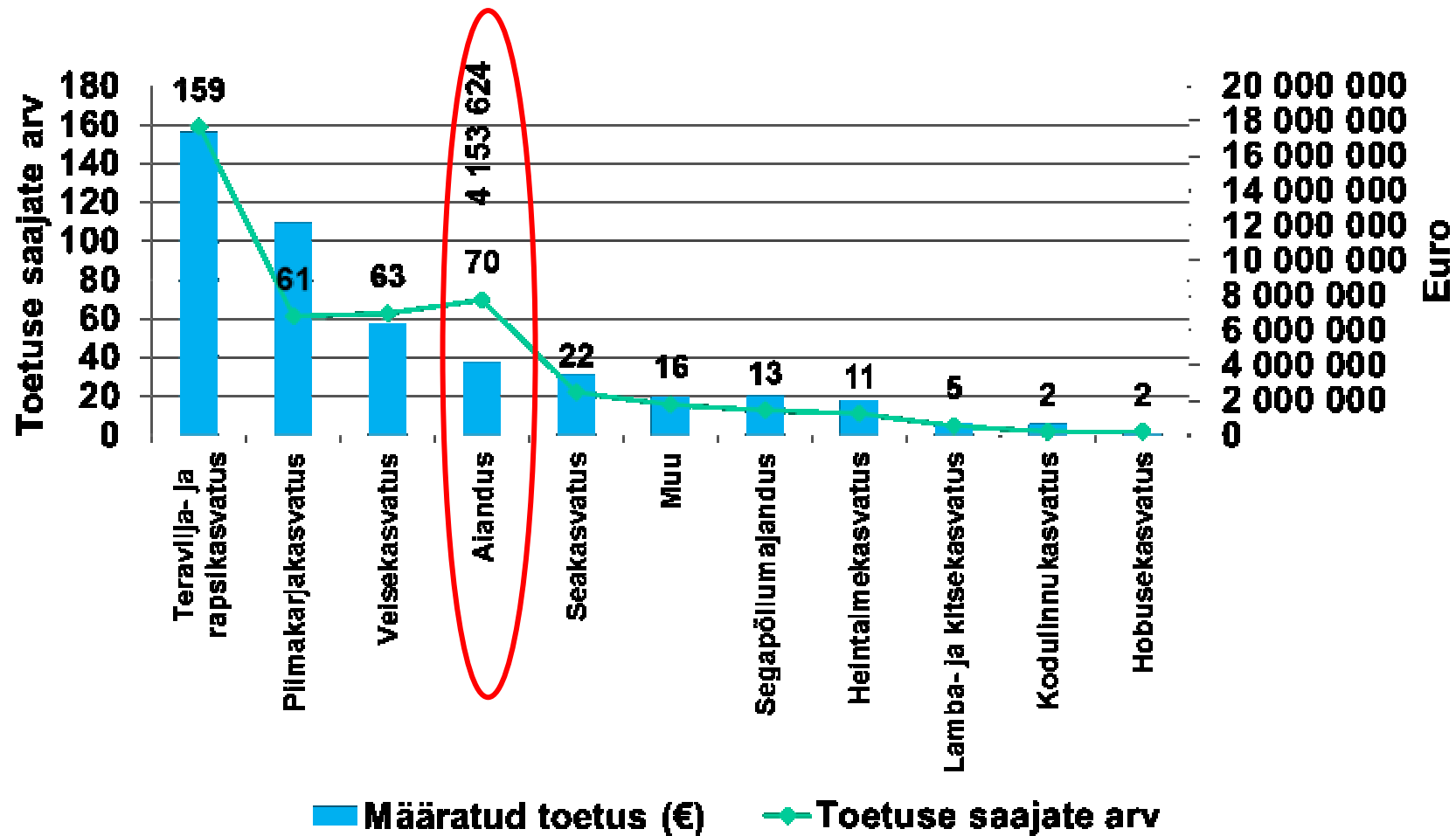
- Investeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks meetmes saab aiandussektor taotleda toetust liikuva tehnika jaoks (sõltumata ettevõtte suuruselt). Samas meetmes on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise toetuse raames on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetuse raames on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Investeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks meetmes on ühistute eelarveümbrikus aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel, lisaks on aiandussektorile ette nähtud kõrgem toetusmäär
- Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu meetmes on viljapuu- ja marjaaedadel ning puukoolidel niisutusinvesteeringutel kõrgem toetusmäär

Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks: taotlusvoorud I ja II

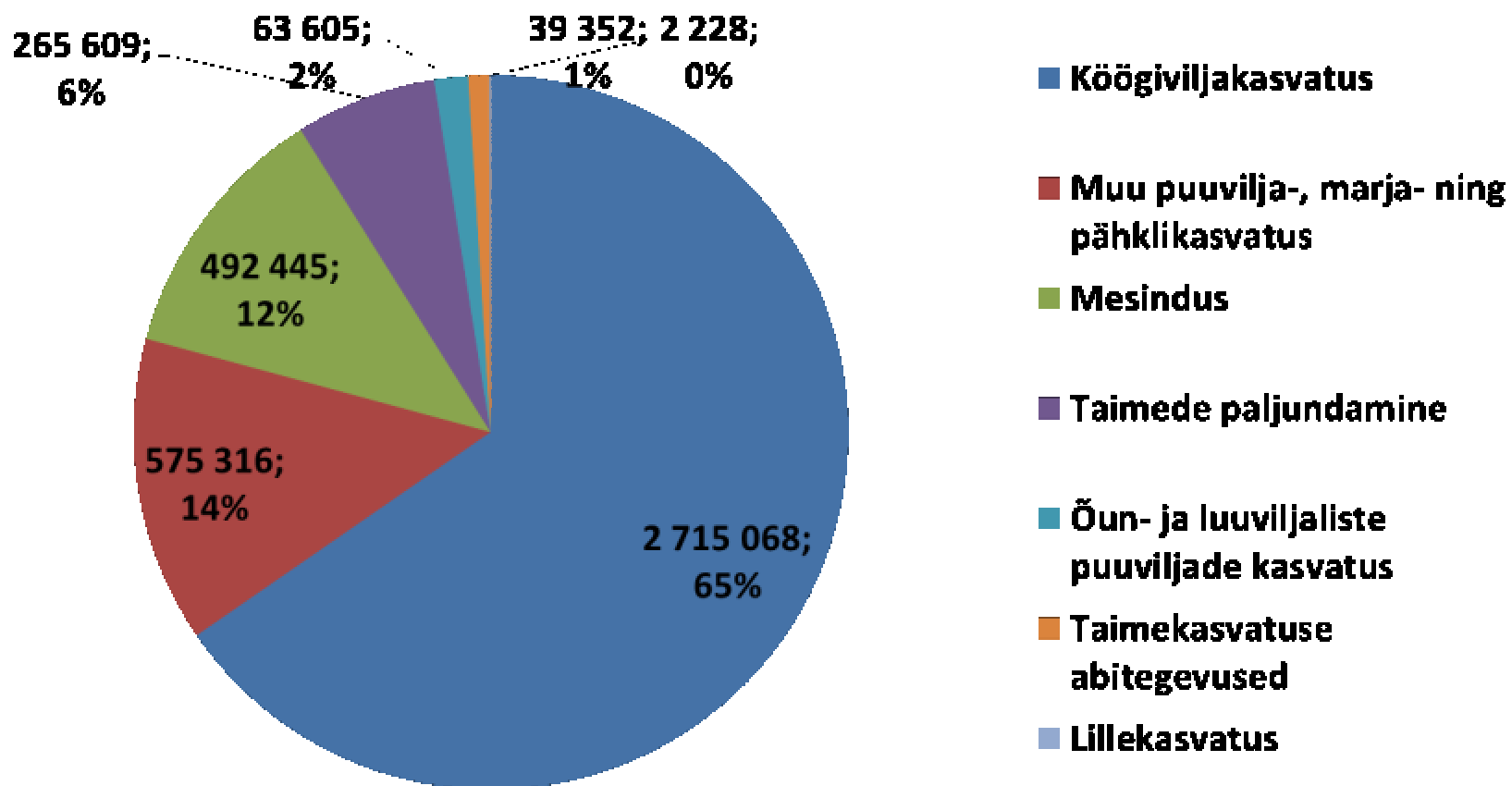
	Esitatud taotlused			Rahuldatud taotlused			Väljamakse saanud taotlused		
	Kokku	Aiandus	Aianduse osakaal	Kokku	Aiandus	Aianduse osakaal	Kokku	Aiandus	Aia os
Loomakasvatus (v.a piimatootmine ja mesindus)	110	1	1%	89	1	1%	29	1	
Muude põllumajandussaaduste tootmine (k.a mesindus)	109	83	76%	81	69	85%	24	21	8
Piimatootmine	112	0	0%	69	0	0%	10	0	
Teravilja, õliseemnete ja valgurikaste taimede kasvatamine	393	6	2%	152	0	0%	44	0	
Seakasvatajad (II voor)	37	0	0%	33	0	0%	2	0	
Kokku:	761	90	12%	424	70	17%	109	22	2

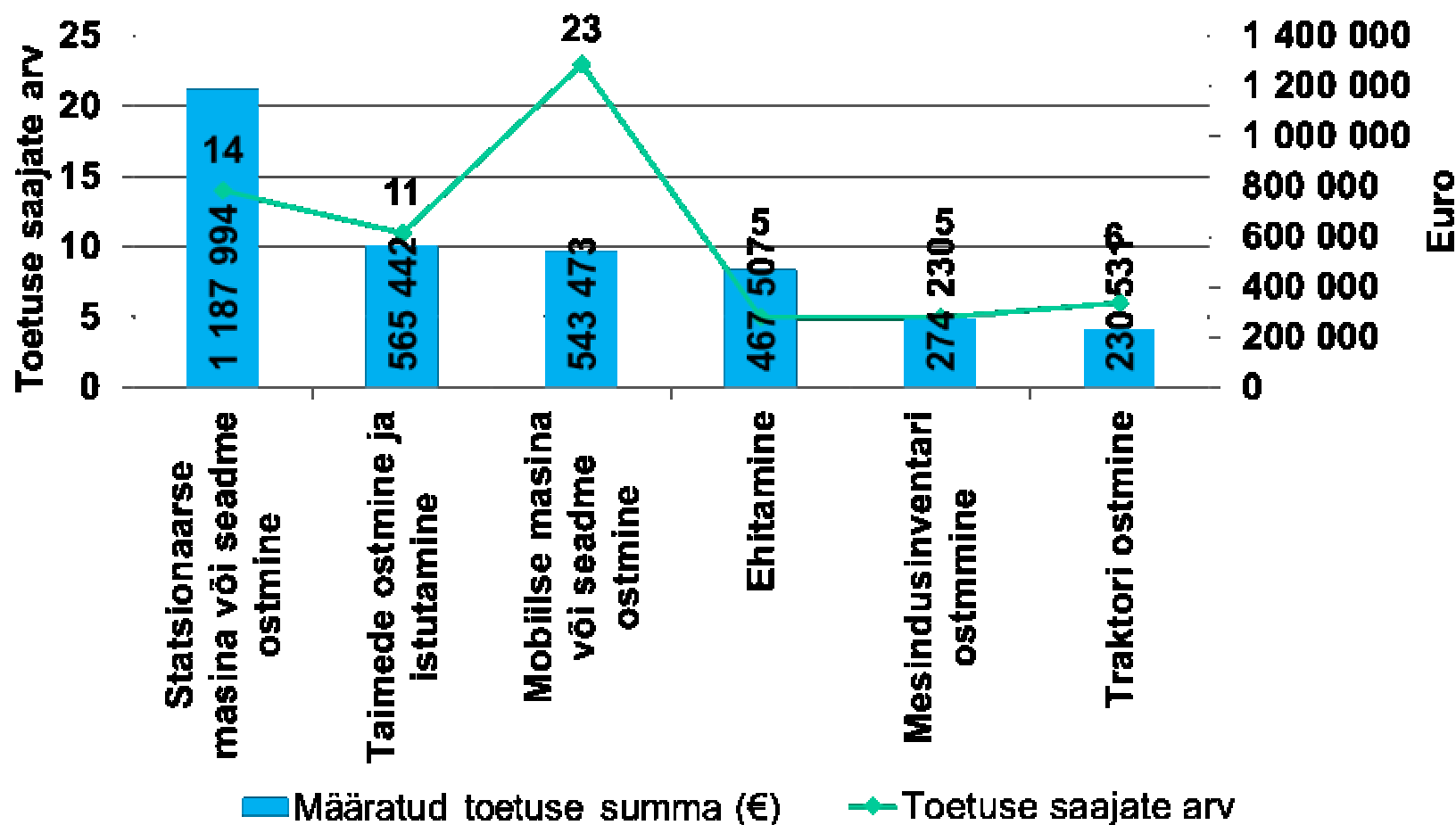
Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks: määratud toetus tegevusalade lõikes (I ja II taotlusvoor)

Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks: määratud toetus aianduse tegevusalade lõikes

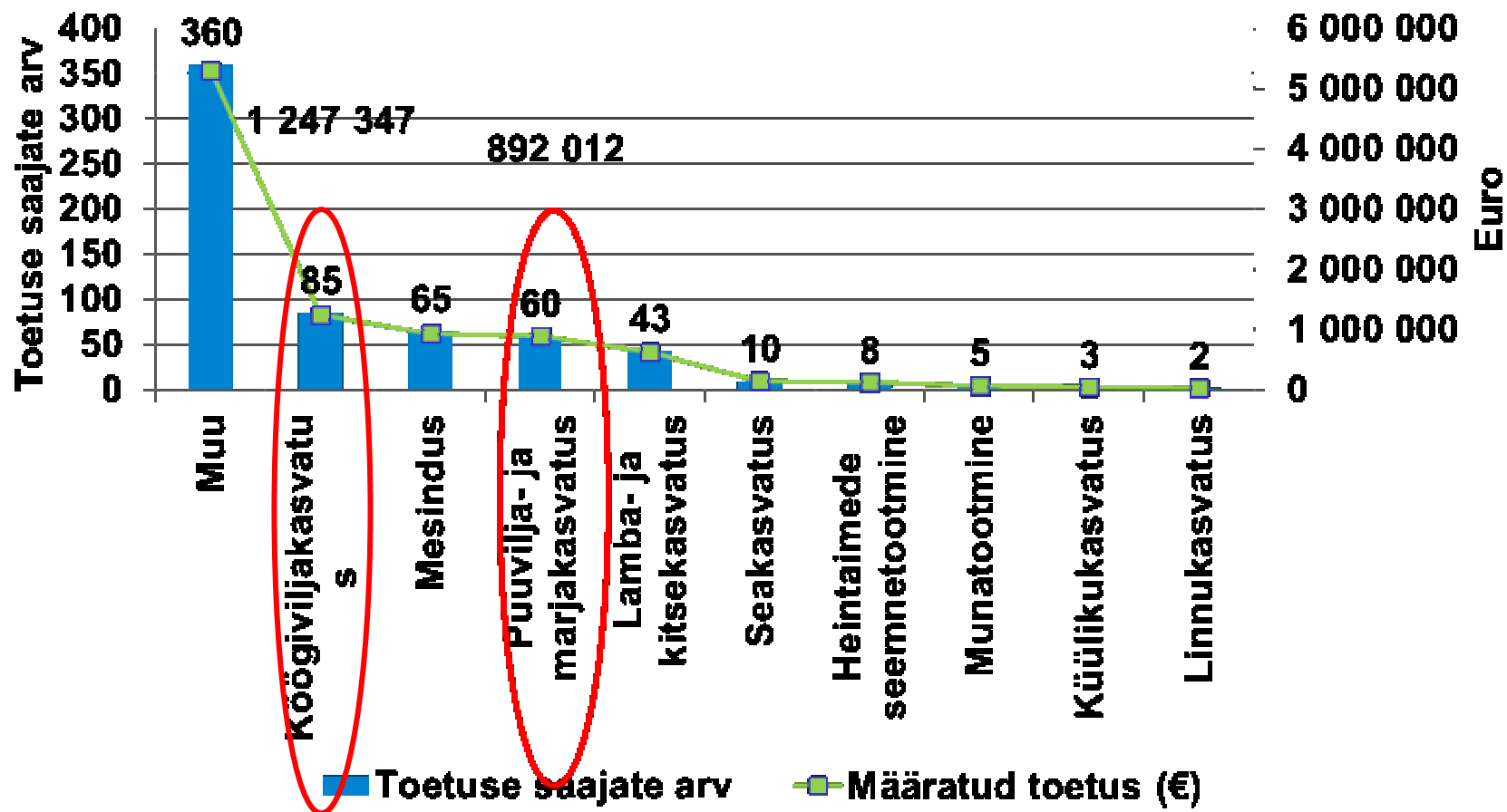
Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks: aianduse tegevusala toetuse saajate poolt kavandatud tegevused (I voor)

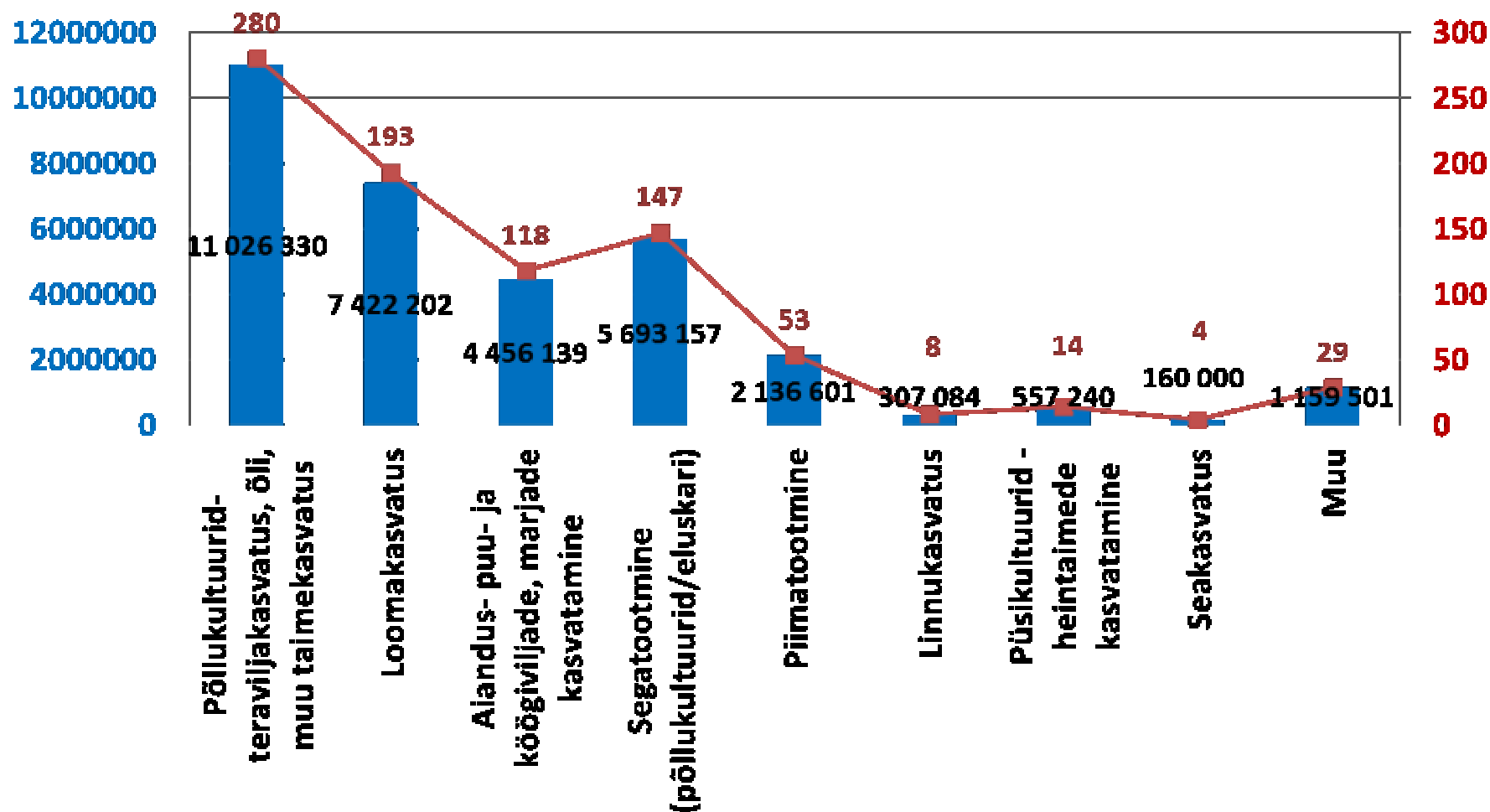
Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise meetme raames toetuse taotlemine ja määramine (I ja II voor)

	Esitatud taotluste arv			Rahuldatud taotluste arv		
	Kokku	Aiandus	Aianduse osakaal	Kokku	Aiandus	Aianduse osakaal
I voor	730	236	32%	633	210	33%
II voor	15	0	0%	8	0	0%
Kokku	745	236	32%	641	210	33%

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise meetme raames määratud toetus (I ja II taotlusvoor)

Noortaluniku toetuse saajad ja toetussummad valdkondade lõikes

MAK 2014-2020 võimalused: keskkonnatoetused

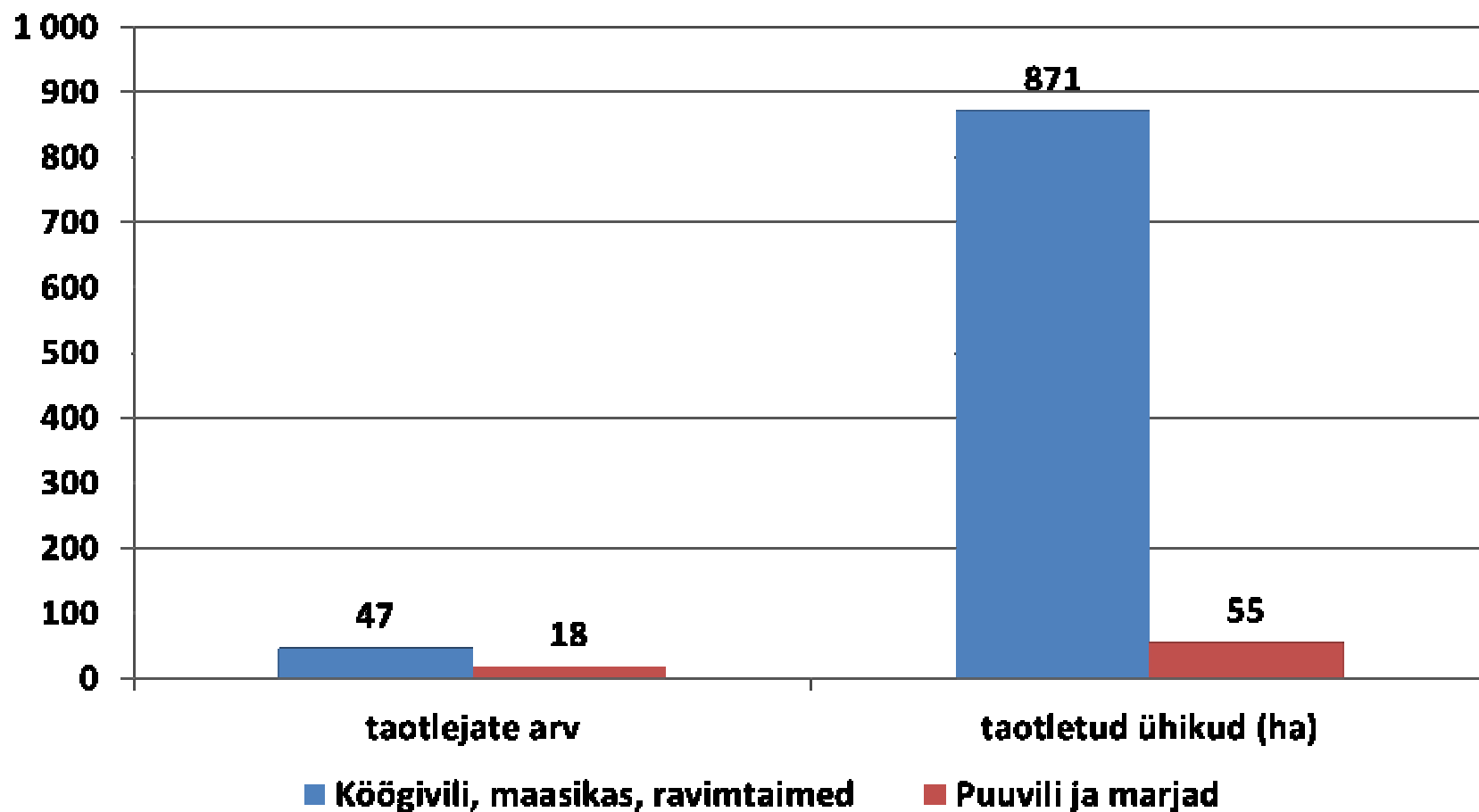
- Uue meetmena lisandus maaelu arengukavasse keskkonnasõbraliku aianduse toetus, mille raames toetatal keskkonnasõbralikku puuvilja- ja marjakasvatust ning köögivilja-, ravimtaime-, maitsetaime- ja maasikakasvatust
- Võrreldes eelmise perioodiga on laiendatud kohalikku sorti taime kasvatamise toetuse ulatust, lisandunud on terve rida toetatavaid kohalikke põllukultuure ning puuvilja- ja marjasorte
- Mahepõllumajandus kui väljund aiandustootjatele

Keskkonnasõbraliku aianduse toetus

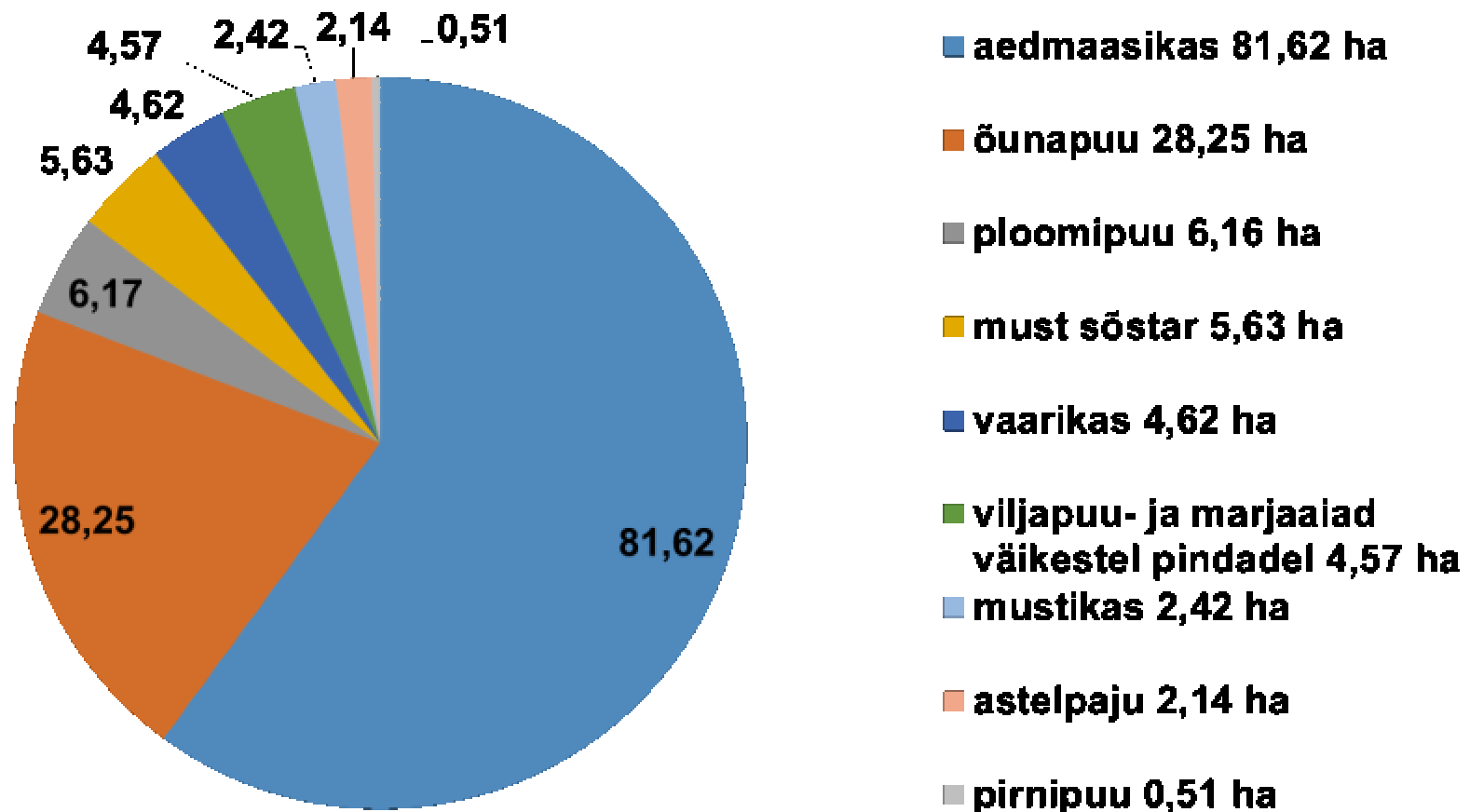
- **Eesmärk** on soodustada keskkonnasõbralikumate praktikate rakendamist aianduskultuuride kasvatamisel
- Sihtgrupp on **põllumajandustootjad** (füüsilisest isikust ettevõtjad ja juriidilised isikud)
- Toetatakse **keskkonnasõbralikku puuvilja- ja marjakasvatust, köögivilja-, ravim- ja maitsetaimekasvatust, maasikakasvatust**
- Toetuse määr puuvilja- ja marjakasvatuse eest on **160 eurot/ha**; köögivilja-, ravim- ja maitsetaimekasvatuse eest on **344 eurot/ha**; maasikakasvatuse eest on **248 eurot/ha**

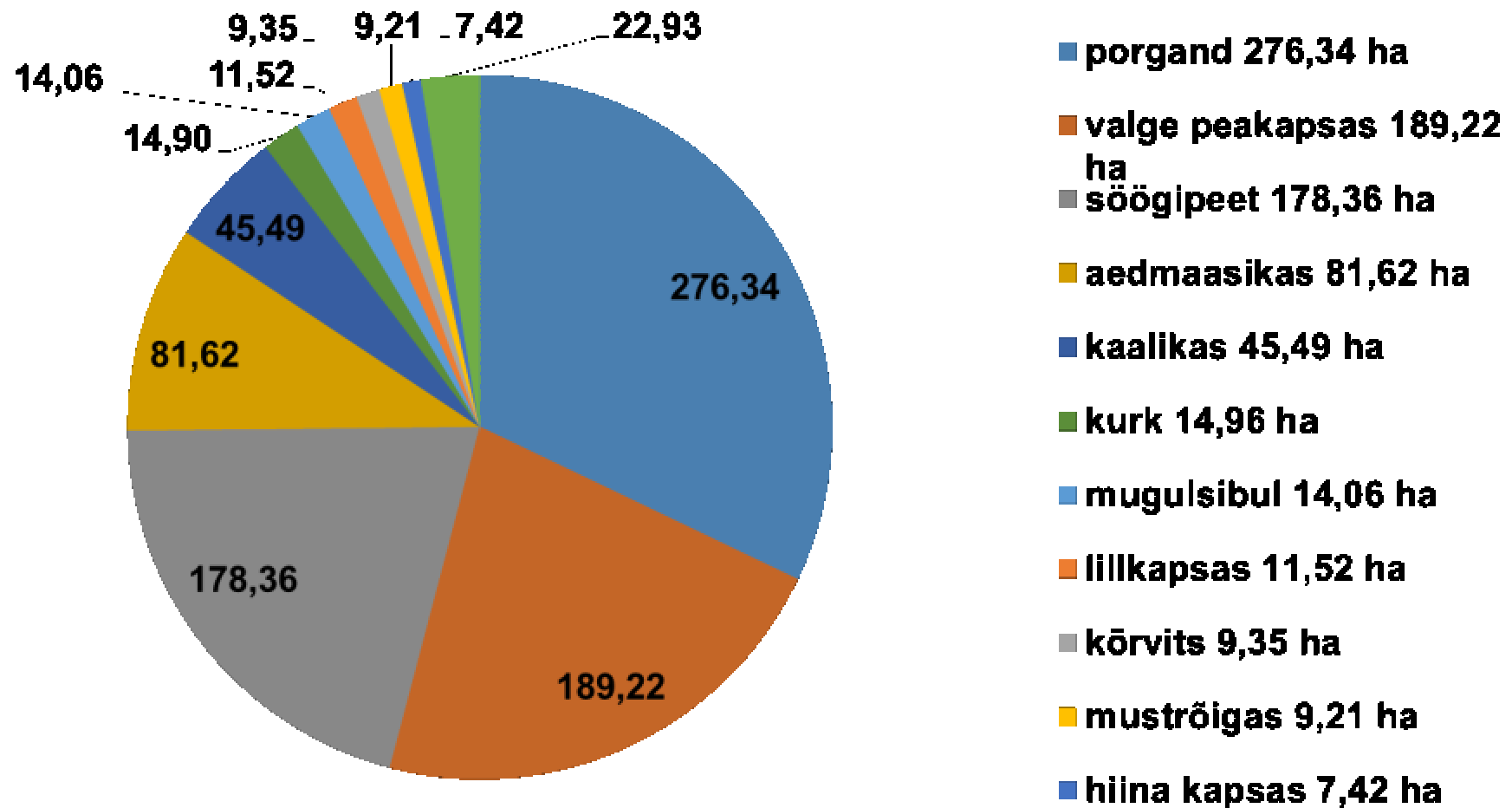
Keskkonnasõbraliku aianduse toetus (I taotlusvoor)

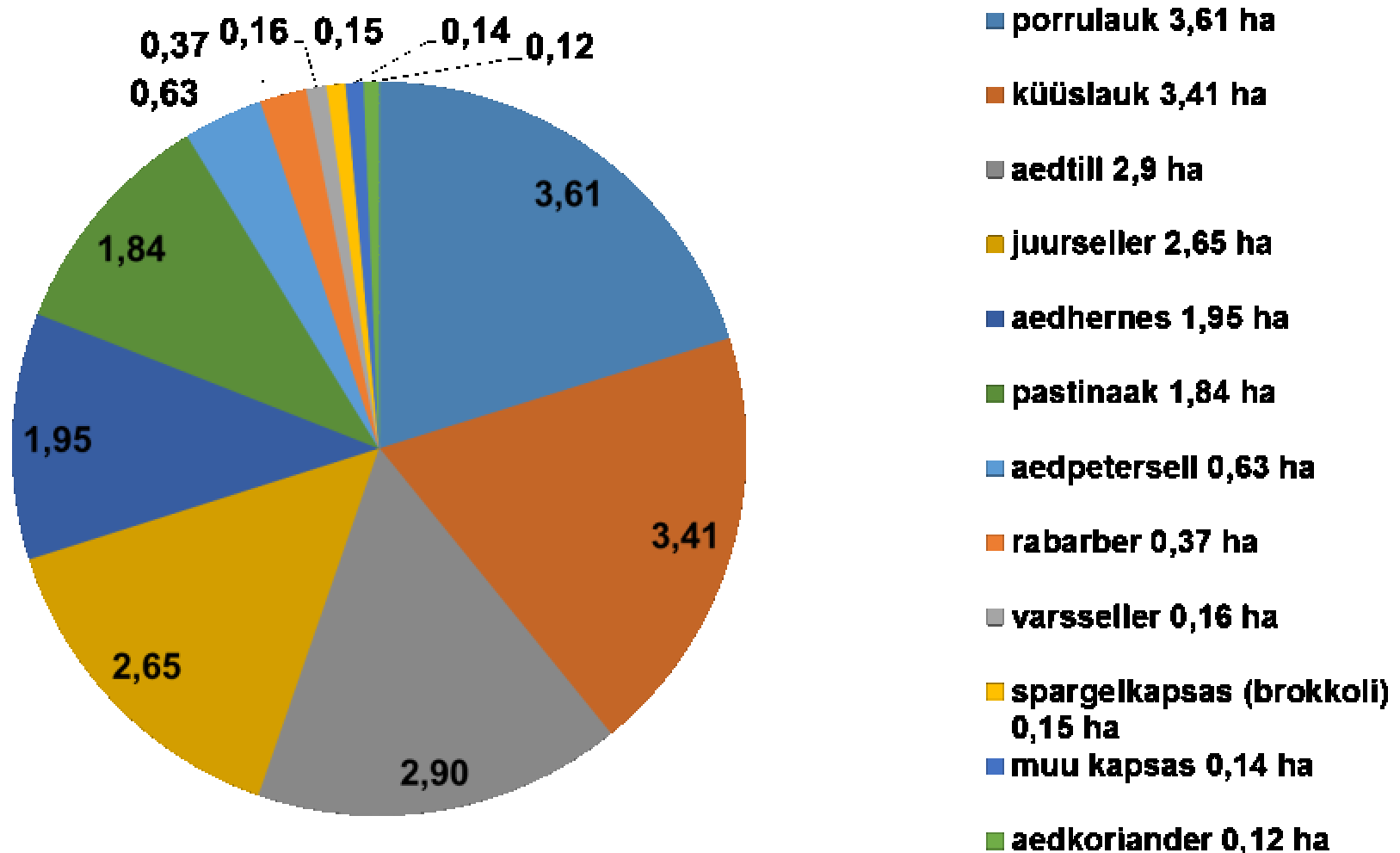
Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: kasvatatavad puuvilja- ja marjakultuurid

Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: kasvatatavad köögiviljakultuurid

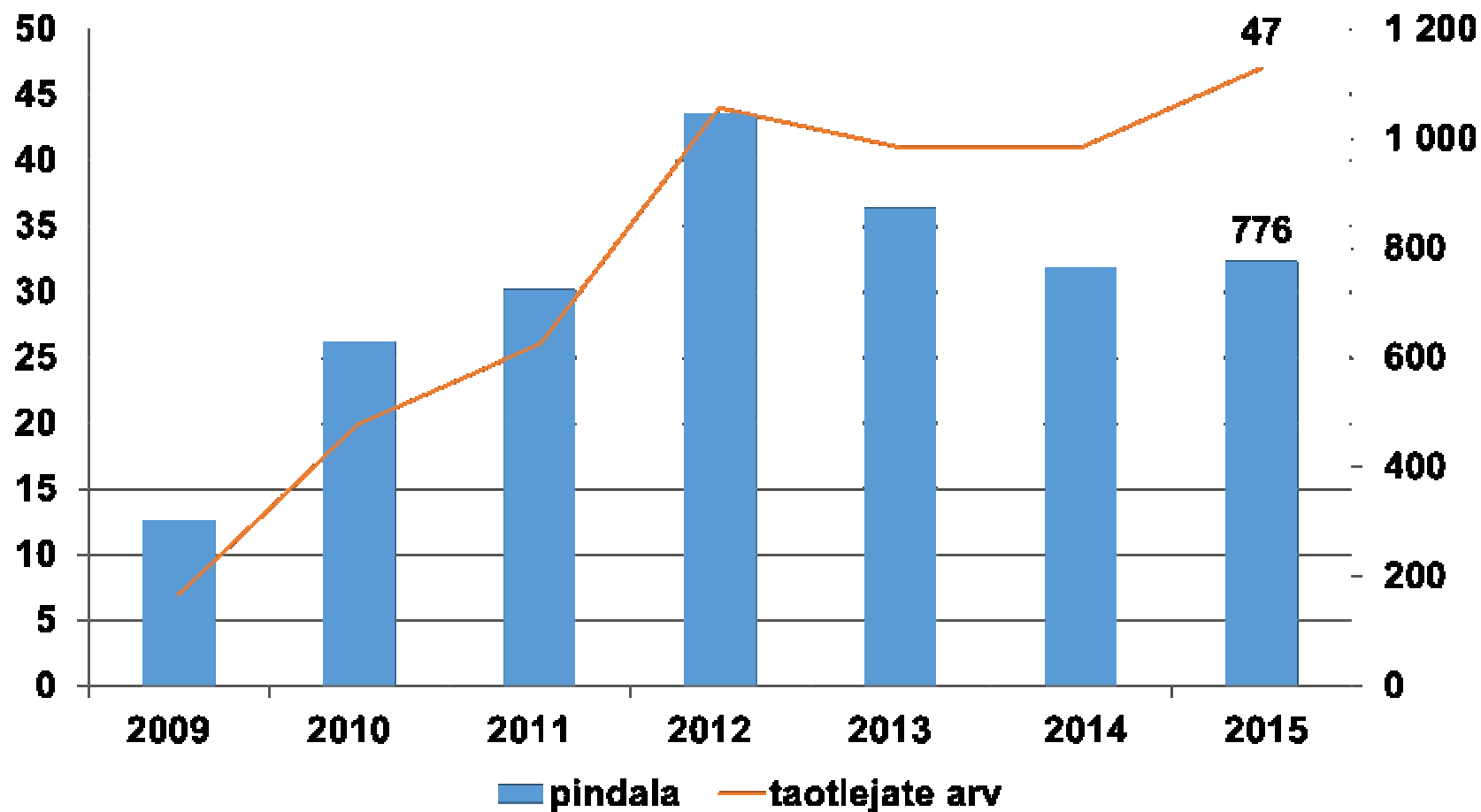
Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: kasvatatavad köögiviljakultuurid (väiksemad pinnad)

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus

- **Eesmärk** on tagada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste kohalike taimesortide säilimine ning soodustada vanade kohalike puuvilja- ja marjasortidega uute istandike rajamist
- Sihtgrupp on **põllumajandustootjad** (füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik)
- Toetatakse **talirukkisordi 'Sangaste', põldoa 'Jõgeva', põldherne 'Mehis', kartuli 'Ando', valge ristik 'Jõgeva 4' ning 55 kohaliku puuvilja- ja marjasordi kasvatamist**
- Toetuse määr on talirukkisort 'Sangaste' – **32 eurot/ha**, põlduba 'Jõgeva' – **65 eurot/ha**, põldhernes 'Mehis' – **50 eurot/ha**, kartul 'Ando' – **60 eurot/ha**, valge ristik 'Jõgeva 4' – **100 eurot/ha**; viljapuud 12 eurot/tk aastas; marjapõõsad 5 eurot/tk aastas

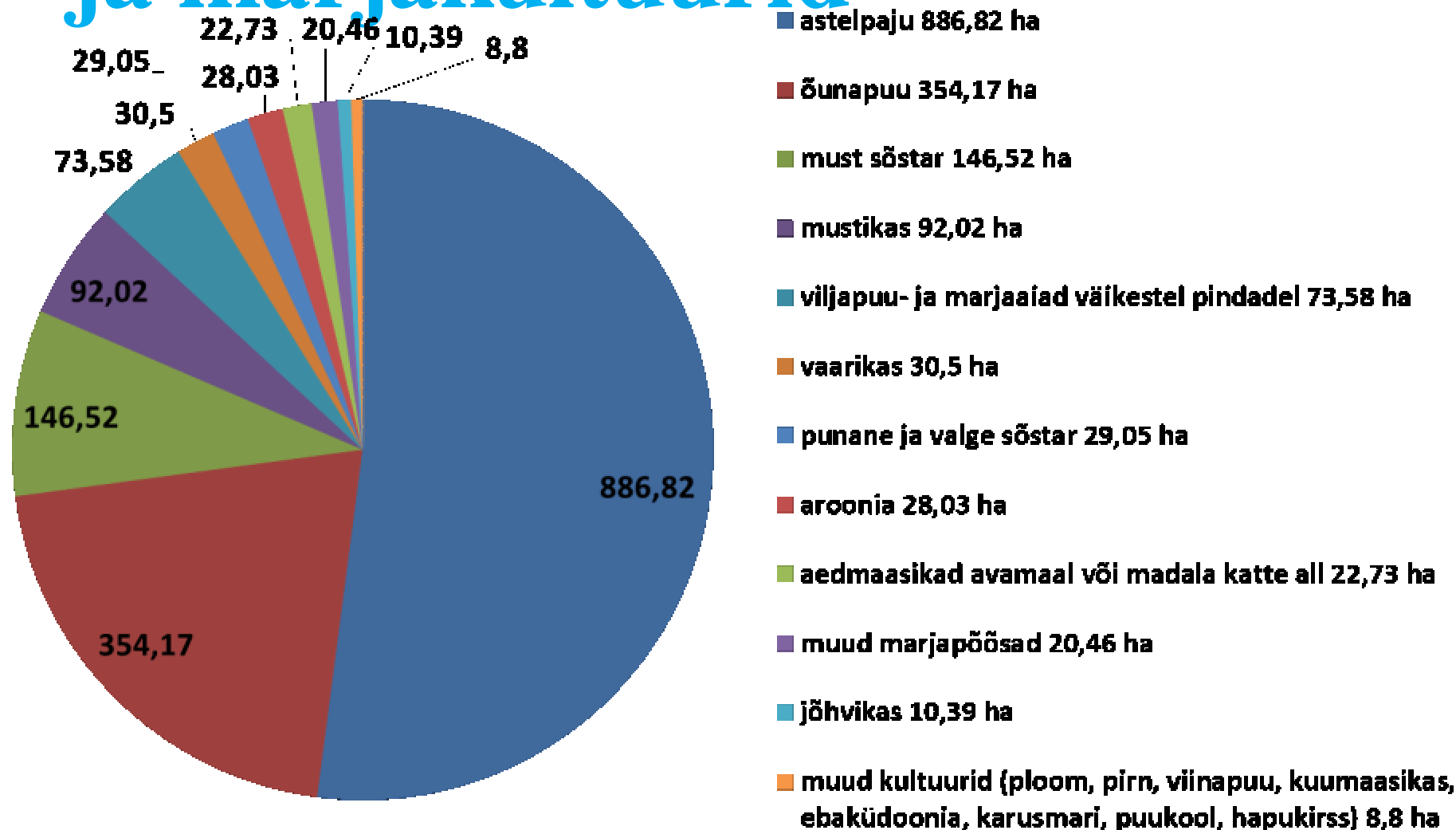
Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (2009-2015)

Mahepõllumajandus

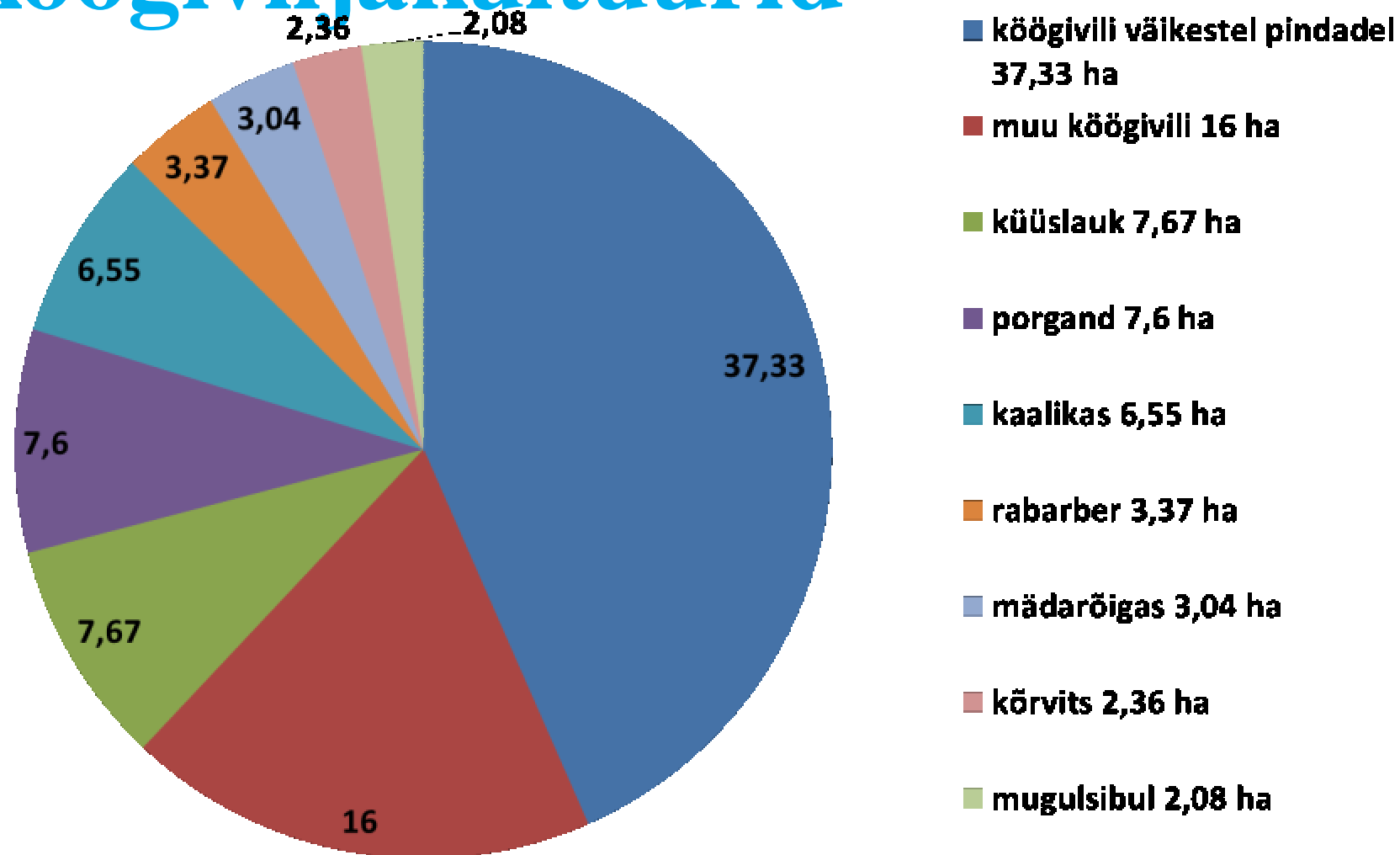
- **Eesmärk** on arendada mahepõllumajandust ning suurendada mahepõllumajanduse konkurentsivõimet, säilitada ja suurendada bioloogilist ja maastikulist mitmekesisust, säilitada ja parandada mullaviljakust ja veekvaliteeti, parandada loomade heaolu
- Sihtgrupp on **põllumajandustootjad** (füüsilisest isikust ettevõtjad ja juriidilised isikud)
- Toetatakse **mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatusega alustamist ja jätkamist**
- Toetuse määr:
  - ✓ teravili, kaunvili-, õli- ja kiukultuurid, muud tehnilised kultuurid ja põldtunnustatud heinaseemnepõld – 125 eurot/ha (jätkamine), 138 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ kuni 3-aastane külvikorras olev rohumaa – 80 eurot/ha (jätkamine), 88 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ rühvelkultuur – 210 eurot/ha (jätkamine), 231 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ köögivili, maasikas ning ravim- ja maitsetaimed – 600 eurot/ha (jätkamine), 660 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ puuvilja- ja marjakultuurid – 300 eurot/ha (jätkamine), 330 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ rohumaa (vähemalt 0,2 LÜ) – 25 eurot/ha (jätkamine), 27 eurot/ha (üleminek)
  - ✓ mahepõllumajanduslikult peetava karjatatava looma ühe ühiku kohta – 85 eurot (jätkamine), 94 eurot (üleminek)

Mahepõllumajanduse toetuse taotletud ja kontrollitud puuvilja- ja marjakultuurid

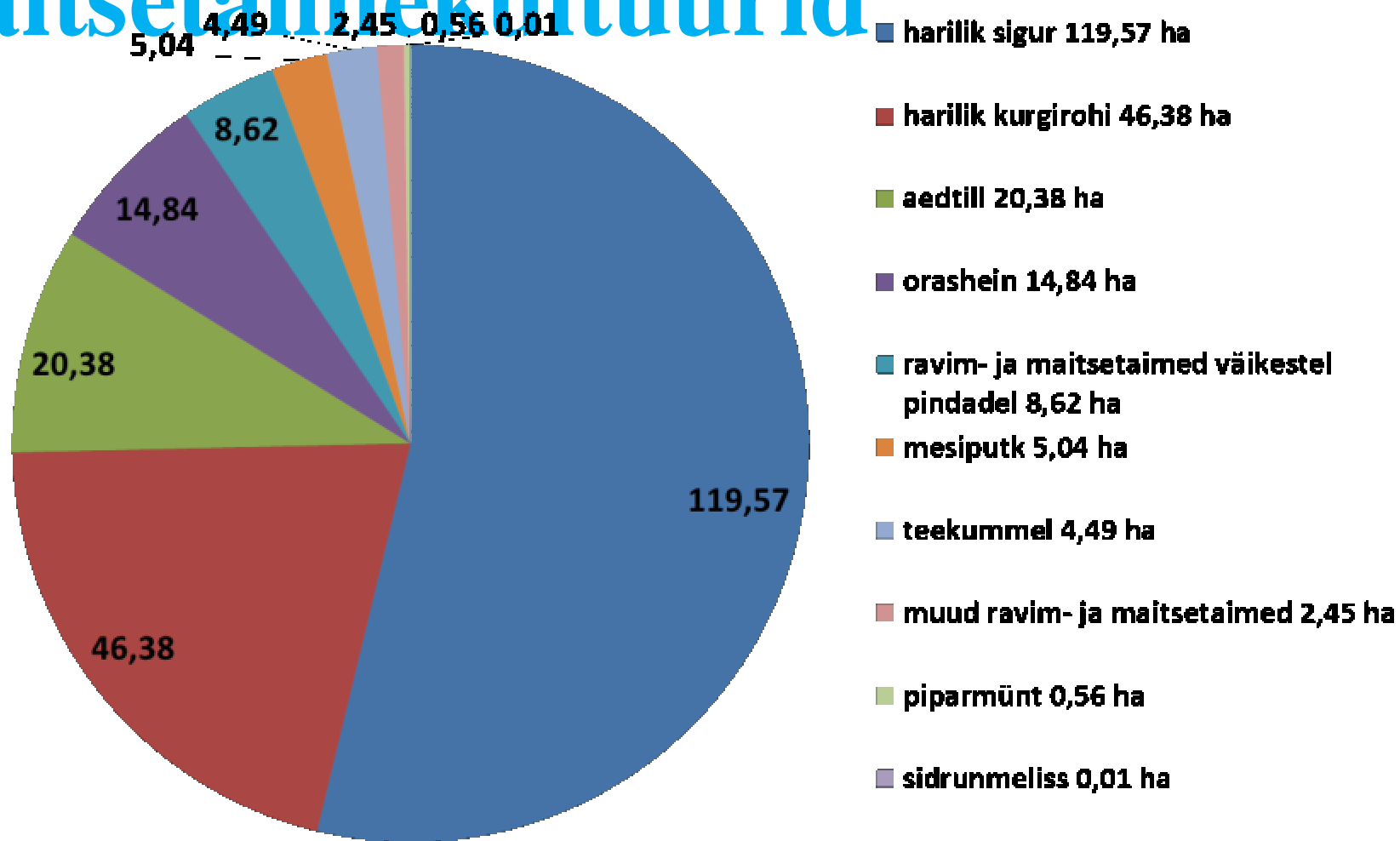

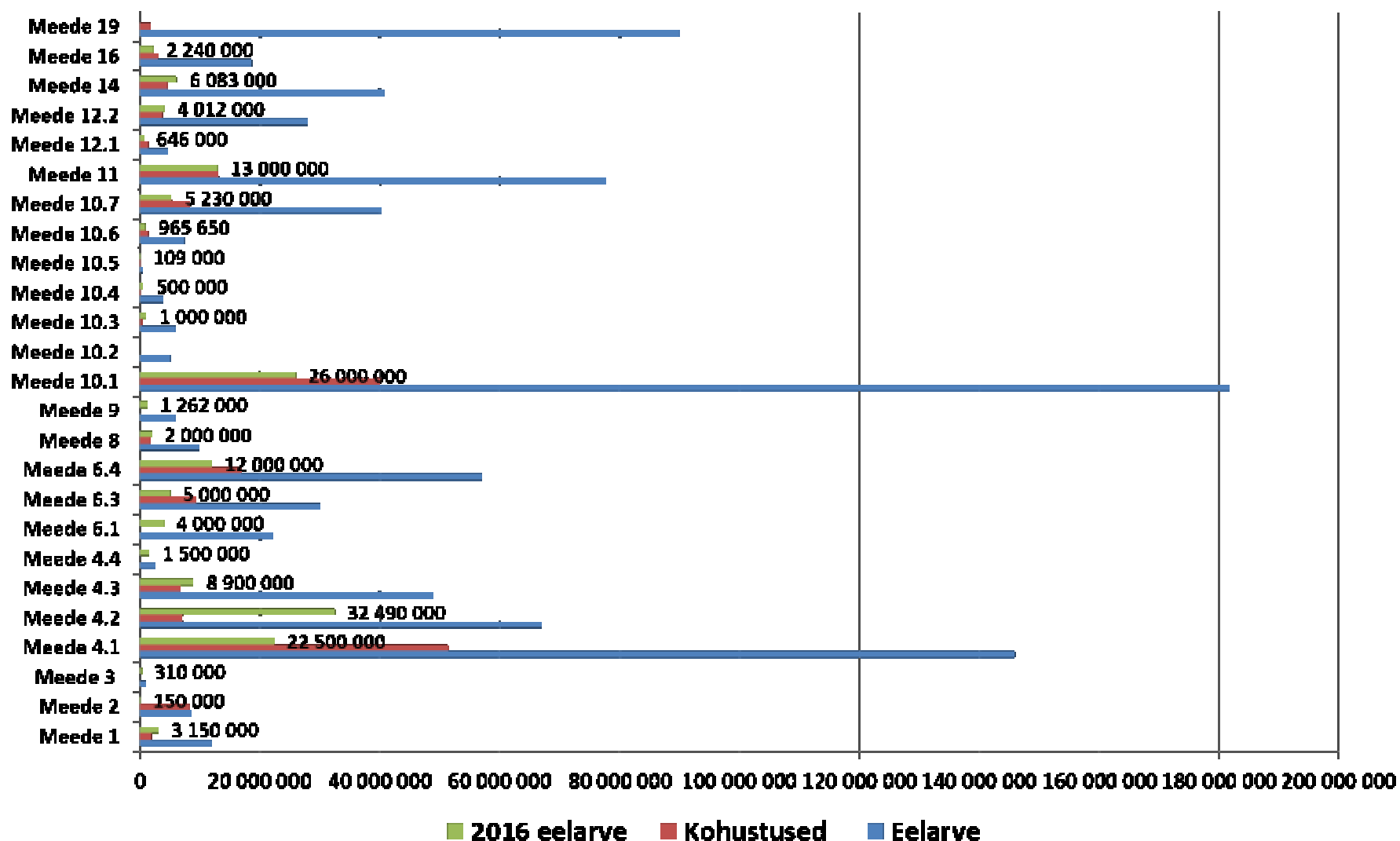
Mahepõllumajanduse toetuse taotletud ja kontrollitud köögiviljakultuurid

viiepooriumajajärguse loetuse taotletud ja kontrollitud ravimtaime- ja maitsetaimekultuurid

MAK 2014-2020 eelarve 2016

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!